

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrlet 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katoliškega tishovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petivrstica 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

Bolgarsko-srbska vojska.

Kmet in draginja.

Skoraj bo 15 mesecev, odkar nisem več kmet, ampak kot črnovojnik izpolnujem povelje drugih in čakam z mnogimi drugimi, kaj si še bo namislil signor Emanuel. Da si čas krajšamo, imamo naročene časopise: slovenske, nemške, italijanske in beremo, kar nam pride pod roko, pa povsod najdemo napisano, kako kmet za časa vojske odira one, koji so od njega odvisni. Tukaj moram pripoznati, da je še naš „Slovenski Gospodar“ najboljša stranina našega kmeta, zato mu pošiljam v zagovor kmeta te vrste.

Iz moje rodne vasi smo sli pod orožje in pustili domove tako osamljene in zapuščene, da nas je že kar strah za naše, kako bodo živeli, kajti sedem hiš je ostalo popolnoma brez moške moči. Potem so, hočeš ali nočeš, morale prevzeti ženske vso skrb in delo in nikdar ne bo pozabljeno, koliko so ženske za časa vojske dosegle. Spominjam se mnogo let, ko smo krompir prodajali ali boljše rečeno ponujali po 4 K meterski stot, ko smo prodajali koruzo po 3 K škaf, fižol po 9 kr. kilo. Takrat ni bilo nikogar, ki bi vprašal: Kako pa bo izhajal kmet, ako tako malo izkupi za svoje pridelke? In mnogi je rekel: Namesto da jem in kupim koruzo, si rajši pšenico preskrbim, imam vsaj lepše življenje. In tako je koruzo kmet le sam jedel. Saj jo je rad, ker je bil navajen.

Prišla je vojska. Ni je stvari, koja bi ne bila dražja in zato so se oni, ki kupujejo kmečke pridelke in so bili doslej navajeni ničevih cen, naenkrat vzdignili in proglasili kmeta za oderuha. Slišim, da se bo krompir prodajal po 8 K, torej lepa cena! Vprašam vas, koliko mte. krompirja bo moral kmet prodati, da si bo lahko potem vsaj ene čevlje kupil? In koliko je stalo kmeta letos delo, po kolikem naporu si je kaj pripravil in sicer pri takšnem pomanjkanju delavcev in po takšnih vremenskih neizgadah! Vendar še ima za oddati onim, ki ne obdelujejo zemlje. Po mnogih odlokih, danih prej in zdaj za časa vojske, spoznam in uvidim, da mnogi od zgoraj prav nič ne poznajo kmečkih razmer. Čudno, ker so kmeta vlada-li, da ga tudi niso poznali! Mogoče bo po vojski drugače. Komur pa je meso in druge dobre reči predrago, naj živi tako kot kmet, potem bo spoznal, da je prav imel pisec teh vrst — Matija Bosnak, posestnik, sedaj črnovojnik.

Oddaja modre galice v l. 1916.

Tajništvo c. kr. Kmetijske družbe kranjske v Ljubljani nam piše z dne 16. okt. 1915:

Modro galico za škropljenje trt v letu 1916 bo silno težko dobiti, morda niti ne, in če se bo dobila, bo stala, kakor sedaj vse kaže, najmanj 4 K za 1 kilogram. C. kr. kmetijska družba kranjska je že storila vse potrebne korake, da se ji morda vendar le posreči dobiti nekaj modre galice, ki jo bo v najboljšem slučaju morala takoj prevzeti in plačati, in ker potrebuje naša dežela najmanj 20 vagonov galice, šlo se bo za izdatek okoli trideset milijona kron! Ves riziko pa družba ne more prevzeti, ker ne ve, kako bo spomladi leta 1916, a skoraj smemo biti gotovi, da do takrat še ne bo miru, da bo galica morda torej še dražja, in če se tudi mir sklene, ne dobimo pravočasno tujega bakra, oziroma modre galice, kar bi drugače povzročilo znižanje cen. Kmetijska družba torej ne more kako tozadevno kupčijo kar na slepo srečo že sedaj skleniti in tudi nima zadosti de-

narja, da bi potrebno svojo v gotovini založila. Če družba kupi že zdaj modro galico, more to storiti le pod pogoji, ki ji zajamčijo vsestransko varnost. Kmetijska družba bo torej naročila le toliko modre galice, za kolikor dobi v najbližji bodočnosti naročil, ki pa morajo biti naprej plačana.

C. kr. kmetijska družba kranjska prične takoj sprejemati naročila na modro galico za leto 1916, ki naj se ji nemudoma dopuščejo, ter je plačati z naročitvijo vred za vsak kilogram po 4 K.— Če bo sedanja kupna cena višja, bo doplačati, če bo nižja, se preostanek vrne. Če naročitev sledi nedostaje blaga ne bo mogoče izvršiti, bo seveda družba denar takoj vrnila z običajnimi obrestmi. Kdor modro galico naroči in jo seveda takoj plača, jo je zavezan prevzeti po končno veljavni ceni, če bi tudi pomladi tržna cena padla, česar se pa bržkone ni nadejati. Na naročila brez plačila se družba ne more ozirati.

Dostavek.

Gorenji razglas je bil objavljen že v dveh zadnjih številkah „Kmetovalca.“ Od tedaj se je položaj izpremenil. Država je namreč vso avstrijsko modro galico zasegla, ki se bo menda na posamezne dežele z ozirom na površino njih vinogradov po določeni ceni razdelila. Zaloga avstrijske modre galice so zelo pičle, zato utegne priti na kranjsko deželo prav malo. Primanjkljaj je torej pokriti s tujo galico. Kmetijski družbi se je posrečilo kupiti visoko na severu — na Švedskem — 20 vagonov modre galice; ni pa še gotovo, če jo bo Nemčija pustila po svoji državi prepeljati v Avstrijo. Ta švedska modra galica bo stala v Ljubljano postavljena bržkone več kakor 4 K za 1 kg. Družba ima doslej že plačanih naročil za 10 vagonov, zato išče modro galico naprej in bo morda šel družbeni zastopnik osebno na Nizozemsko. Dansko in Švedsko iskat modro galico. Nadomestitev polovice galice z galunom da zmes (tenax), ki boljše učinkuje, kakor sama galica in se tako stroški za škropljenje izdatno zmanjšajo. Tozadevno objavi družba svoječasno strokovno navodilo. Galun bo tudi imela družba v zalogi. Perocid proti peronospori se je izvršno sponesel, kjer so ga pravilno rabili.

Kmetijska družba se bo v prvi vrsti ozirala le na svoje ude in če bo imela modro galico na razpolaganje, jo bodo zanesljivo dobili samo družbeni udje, zato se vsakteremu priporoča, pristopiti k družbi kot ud.

Še en dostavek.

Doslej smo kupili na Švedskem že definitivno 20 vagonov modre galice in če jo dobimo, je od tega odvisno, če dobimo dovoljenje za izvoz iz Švedskega, in za prevoz skozi Nemčijo. Iz Dunaja imamo obljubo, da bržkone ne bo nobenih ovir. Od predvčerajšnjim smo v dogovoru glede nakupa nadaljnjih 20 vagonov modre galice in upamo tudi te dobiti. V tem slučaju imamo 40 vagonov na razpolaganje in bomo lahko postregli tudi Stajercem in Primorcem. Bržkone bo naša družba imela največ modre galice v rokah, kajti glasom pisma kmetijskega ministrstva se ni nadejati pomembnih množin domače galice in nam priporočajo kupiti vso galico za vsako ceno, kjer jo dobimo. Prednost bodo imeli udje naše družbe in zato izvolite ondoim vinogradnikom priporočati pristop k naši družbi. Letnina je 4 K in za to dobi vsak ud „Kmetovalca“ in 3 visokodebelna drevesa.

Namesto galice in perocida.

G. Ferd. Paušner, posestnik v Libanji pri Ormožu, nam piše:

Na tem mestu se je že ponovno razpravljalo o raznih nadomestilih galice. Priporočalo se je že več sredstev. Rabil se je večinoma po vinorodnih krajih perocid. O njegovem učinku se širijo razna mnenja in so večinoma neugodna. Vsaj v Ljutomerskih goricah se ni nikjer obnesel, dasi so tekočino za škropljenje ljudje pravilno pripravljali. Morda da je res bila tvarina slabo blago, kakor to domneva g. Anton Kosi v svojem članku od dne 14. oktobra. Dejstvo je, da se pri nas ni obnesel in skrbeti moramo še za drugo sredstvo, da ubranimo naše vinograde peronospore. Tako sredstvo je Pasta-Bosna. Pred dvema leti sem si je nabavil par kilogramov in škropil za poskušnjo skozi celo leto nekaj trsov. Uspeh je bil nad vse povoljen, že od daleč so se ločili s Pasto-Bosno škropljeni trsi od ostalega vinograda po svežem zelenem listju. In ko je v jeseni listje v ostalem vinogradu že davno porumenelo, ohranilo je prvo še vedno svojo svežost. Tudi grozdje je ostalo zdravo in lepo. Videč tak uspeh, sem prihodnje leto škropil celi vinograd s Pasto-Bosno. Ljudem nisem namenoma še ničesar povedal, da se morda ne prenačim. In vendar so me vinogradniki začeli izpraševati, kako li škropim, ker je moj vinograd mnogo lepši od sosednjih, ki so sicer tudi redno in pravilno škropili z galico. Šele sedaj sem jih opozoril na Pasto-Bosno. Tu leto se je v ormoškem okraju vsepovsod rabila in tudi izborno obnesla. Deželni vinarski inštruktor gosp. Rečnik je nalašč obiskal mnogo vinogradov, škropljenih s Pasto-Bosno in izjavil, da je uspeh naravnost sijajen. Poleg ustmenih, dobivam polno pismenih pohval in vinogradniki pravijo, da bodo v bodoče rabili le samo Pasto-Bosno. Posebno pa še, ker se je v kljub letošnjemu skrajno slabemu vremenu obnesla. Kjer se je škropilo s Pasto-Bosno, je ostalo grozdje sveže, dasi drugod zelo gnije. Poleg dobrega učinkovanja je mnogo pripravnejša za porabo, kot galica. Iz tovarne se razpošilja v škafih po 25, 50 in 100 kg kot mehka, že z zadostno množino apna mešana snov, katera se pomeša z vodo in je takoj za rabo. Toliko v kratkem z namenom, vinogradnike opozoriti na to sredstvo proti peronospori, ki ne stane samo manj denarja, ampak v resnici pomaga. Kdor bi hotel na tančnejših podatkih, sem mu radevolje, tudi pismeno, na razpolago.

Dostavek uredništva: G. Paušnerja prosimo, da blagovoli tudi opisati vsa svojstva, kemično sestavo in vporabo nasvetovanega sredstva. Potem bomo prosili tudi strokovnjake, da izrečejo svoje tozadevno mnenje, ako že imajo izkušnje, kakor gosp. Rečnik.

Slovinci in Slovenke, sreča vas čaka!

Vsem Slovincem in Slovenkam! Zrebanje velike loterije Slovenske Straže se nepreklicno vrši v torek, dne 26. oktobra t. l. Nekaj dni imamo torej samo do zrebanja. Vsi naši darovi naj se zato v tem tednu z največjo požrtvovalnostjo osredotočijo na to loterijo, ki je namenjena v podporo revnim otrokom, ter vdovam in sirotam padlih vojakov in invalidom. Čim lepši bo uspeh te loterije, več bodo dobili tudi naši slepci. Loterija obsega 1715 dobitkov v skupni vrednosti 20.000 K. Glavni dobiček v vrednosti 5000 K. Srečka samo 1 K. Ali je treba še kaj priporočilnih besedi? Sramota bi bila za Slovence, ako bi sami ne pojmi velikega pomena in plemenitega namena te loterije. Zato takoj pišite po srečke na loterijo Slovenske Straže v Ljubljano. Zahtevajte povsod takoj srečke Slovenske Straže! Naberite takoj po kronicah med znanci in znankami za srečke in naročite na skupni račun več srečk skupno. Kdor za dom

ma srce — naj ima zanj tudi dejanja. Do dne 28. oktobra delajmo vsi za loterijo Slovenske Straže! S jagen uspeh loterije Slovenske Straže naj priše narodu solze!

Bolgarsko-srbsko bojišče.

Že v zadnji številki smo naznanili, da se je začela vojska med Srbi in Bolgari. (Toda poročilo, da so Bolgari začeli, ni bilo resnično. Sedaj je dognano, da so najprej Srbi udarli na bolgarsko ozemlje in na to so Bolgari dne 12. oktobra naznanili vsem državam, da se nahajajo s Srbijo v vojnem stanju. Bolgari so napadli Srbijo ob celi izhodni meji od Donave doli do grške meje. Dosedaj so se imenovali v bolgarski vojski že ti kraji: Rađujevac, srbsko mesto ob Donavi, je zavzet in Bolgari gredo proti Negotinu; Zaječar, katerega izhodne utrdbe so zavzete; Knjaževac, kjer so bili Bolgari že dne 12. t. m.; Piroć, kateremu se bližajo bolgarske čete; Egri-Palanke, katero so Bolgari že zavzeli; Volandovo ob grški meji, proti kateremu prodirajo bolgarske čete iz Strumice.

Bolgari so dobro preskrbljeni z artilerijo. Njihov najbližji vojskin cilj je, prvič da se združijo z našimi četami, za to napadi pri Zaječarju, Knjaževcu in Piroću; drugič da zavzamejo železnico, ki vodi iz Soluna, za to napadi v smeri Egri-Palanke in Volandeva.

Ruski dovoz po Donavi je že ustavljen, kajti Rađujevac je v bolgarskih rokah, vrhutega pa je kos železnice od Donave do Niša pri Zaječarju že tudi v bolgarski oblasti.

Angleži in Francozi so zaprli s svojimi ladjami bolgarsko morskopristanišče Dedeagač v Egejskem morju. Turki so prihiteli v Dedeagač s par divizijami Bolgarom na pomoč, da se Angleži in Francozi ne morejo izkrcati. Poročila, toda neuradna, pravijo, da so tudi Rusi v Črnem morju zaprli bolgarsko pristanišče Varno. Toda oboje ne pomeni mnogo, kajti promet po morju je sedaj za Bolgare itak že sam na sebi prenevarjen.

Kaj pravita Grčija in Rumunija.

Bolgarija je naznanila Grčiji in Rumuniji, da je začela s Srbijo vojsko, ker so srbske čete upadle v bolgarsko ozemlje. Obema sosedoma je zatrčila, da goji do njiju prijateljska čustva, na kar sta grška in rumunska vlada odgovorili, da ostaneta nepristranski in se ne udeležita vojske.

Rumunija ostane nepristranska, ker se nam še noče pridružiti, Rusom pa se ne upa. Zdaj je Rumunija skliceala celo nekaj vojaštva pod orožje, ker je slišati, da mislijo Rusi udreti skozi Rumunijo v Bolgarijo. Rumunija bi baje Rusom to branila.

Grčija ima pogodbo s Srbijo, da ji pomaga, če jo Bolgarija napade. Srbija je zahtevala, da ji sedaj pomaga. A Grčija je odgovorila, da jo je napadla — Avstrija, Nemčija in Bolgarija, vse tri države pa niso imenovane v pogodbi. Za to pa ostane nepristranska. Pač pa dovoljuje, da prihajajo iz Soluna čez grško zemljo francoske in angleške čete v Srbijo. Za nas in Bolgare pa je vendar tudi že s tem dosti pomagano, da se Grčija ne udeleži vojske ob strani naših sovražnikov.

Cilj zavezniških armad v Srbiji.

Vojaški strokovnjaki povdarjajo popolno vzajemnost avstrijskih, nemških in bolgarskih armad. In zlasti se bolgarska vojska ne sme smatrati kot nekaj posebnega, temveč le kot del balkanske vojne sile avstrijske in nemške države, ki je podrejen skupnemu vrhovnemu vodstvu ter ima proste roke le glede izpeljave vrhovnih povelj. Glavno bojišče nove ogromne ofenzive bo dolina Morave in Nišave, torej da se pridobi železniška zveza Smederevo—Sofija, kar je zaskrajja glavni cilj zavezniških armad. Seveda pa morajo biti podvzetja v teh predelih v neprestanem skladu z dogodki v Podunavlju ter v Šumadiji ter z onimi v Mačvi na eni strani in v dolini Timoka in Vlasine na drugi strani. Trdovratni odpor Srbov v belgrajskem okolišču kaže, da se trudi srbsko armadno vodstvo, prenesti težišče boja na obdonavsko črto. Dosedaj se Srbom to nikakor ni posrečilo; obupali pa še očitno niso, ker se nadejajo, da jim izdatna pomoč četverosporazuma omogoči izvesti njihove vojne načrte.

Bolgarsko-srbsko obmejno ozemlje.

Ozemlje, na katerem se bodo odigravali krvavi boji med Srbi in Bolgari, je po sodbi veščakov eno najtežjih ozemelj za vojevanje. Ozemlje obsega izhodno Srbijo, t. j. ozemlje, izhodno od srbske Morave, in reke Tetova do zarez Demir Kapu—Strumica, dotok Strume je že v zapadni Bolgariji, na severu omejuje ozemlje Donava. Ozemlje je posebno geratega značaja. Že izhodno-srbsko gorovje južno Donave je jako težko. Srednje gorovje s Stolom je visoko 1105 metrov, severno tečejo razsežni izrastki, obkoljujoč neprodiren gozd. Gorovje pada proti Timoku počasi, gorovje v sredi k spodnji Moravi se znižuje v rodovitno malo pogorje. Zlasti kraji okoli Negotina in Kotlina pri Zaječarju so jako obljudeni in rodovitni. Rtanj planina tvori izdatne ovire radi gostega gozdu, skupina Leskovik je težko prehodna. V tem prostoru so se že začeli boji. Sploh je srbsko-bolgarsko obmejno ozemlje večinoma težko prehodno, malo je potov, omeniti je tudi močvirje Vlasine, Jugoizhodno bojišče je 7 km široka kotlina Kalkandela, tudi Tetovo imenovana, in visoka planota Kumanovo, kjer je bila leta 1912 odločilna bitka med Turki in Srbi. Planota vodi v ozemlje Vardarja. Južno je Ovčje polje, kjer so bili v balkanski vojni tudi večji boji. Onostran se razteza jugozapadna Bolgarija. Kotlina je, obkoljena od visokega gorovja, ob robu težko dostopno planinsko gorovje s precejšnjimi višinami. Severozapadno zaključuje ozemlje že omenjeno bolgarsko-srbsko obmejno ozemlje z izrastki, zvezanimi s sedlom Dragomanom. Južno-zapadni del tvori Osogovska planina, severno Bregalnice. Najvažnejši kraji so utrjeni: Negotin, Zaječar, Knjaževac, Piroć, Niš in Skoplje; na bolgarski strani: Sofija, tabor z okoli 30 km obsega, Kula, Bjelograđčik, Slivnica, ki tukaj obvladujejo vse kraje, kjer bi mogli Srbi udreti v Bolgarijo.

Bolgarska bojna črta.

Francoski list „Progres“ poroča iz Niša: Bolgarska ofenziva se je pričela ob bolgarski meji na bojni črti, dolgi najmanj 250 km. Bojna črta se pričlenja na severu v dolini reke Timok, sledi nato železnici Donava—Piroć, se dotakne piroškega ozemlja, se bliža nato črti Niš—Skoplje in se vrne k prejšnji macedonski meji nazaj. Od tam teče bolgarska bojna črta dalje proti jugu do ozemlja reke Strumice.

Radujevac zavzet.

Listu „Az Est“ se poroča iz Bukarešte: Po poročilih iz Turn-Severina, so bolgarske čete zavzele srbsko mesto Rađujevac, ki leži ob srbsko-bolgarski meji ob reki Donavi. Ko je zapustilo dne 15. oktobra nevojaško prebivalstvo mesto, so je začeli Bolgari takoj obstreljevati. Obstreljevanje je bilo hudo in je prizadajalo mestu veliko škode. Dne 16. oktobra so ukorakale bolgarske čete v Radujevac. Nevojaško prebivalstvo je zbežalo v Krujo. Ob donavski črti se razvijajo boji za Bolgare zelo ugodno. Pri Negotinu se bijejo hudi boji, ki trajajo tudi po noči. Bolgarska artilerija strelja izborno.

Srbska baterija se udala Bolgarom.

Berolinska brzovjavna poročevalnica je dobila iz Sofije poročilo, da je pri Doligradčiku srbska baterija prekoračila bolgarsko mejo. Baterija se je po kratkem boju udala Bolgarom.

Boji pri Valandovem in Strumici.

Kakor se poroča iz Soluna, je vsled dohoda novih angleško-francoskih čet boj med Srbi in bolgarskimi četaškimi oddelki med Valandovem (na Srbskem) in Strumico (na Bolgarskem), ki se je dne 16. oktobra prekinil, zopet znova pričel. Bolgari so dobili novih ojačenj in sicer rednih vojaških čet in artilerijo. Boji med Valandovem in Strumico se z vso srditostjo nadaljujejo. Na bolgarski strani se kaže udeležuje teh bojev nad 40.000 mož, ki so izborno oboroženi.

Bolgarske priprave ob morju.

List „Vossische Zeitung“ poroča iz Sofije: Ob bolgarski obali v Egejskem in Črnem morju se pridno polagajo mine, svetilnike pa zaporedoma ugašajo. — Isti list je dobil sledečo poročilo iz Ženeve: Vhod ladij v bolgarsko pristanišče Dedeagač v Egejskem morju je mogoč le s pomočjo posebnih bolgarskih ladijskih vodnikov. Z uradne strani se sedaj priznava, da se v pristanišču Varna v Črnem morju nahajajo nemški podmorski čolni.

Zmešnjave v Solunu.

Francoski in angleški listi zatrjujejo, da se vrši izkrcanje četverozveznih čet v Solunu nemoteno naprej in da so prvi transporti že dospeli v Niš. — Nemški listi pa nasprotno poročajo, da vlada v Solunu vedno večja zmešnjava in da je transport četverozveznih čet v Srbijo ustavljen. Kaj je res, ne vemo.

Grška je izročila že tretji ugovor proti nadaljnemu izkrcavanju ter tudi noče več dati železniških vagonov na razpolago.

Italija in Balkan.

V francoski in angleški državni zbornici so ministri zatrjevali, da bo tudi Italija šla na Balkan pomagat. Mogoče, da je to le strašilo za Grčijo, da bi se pridružila četverosporazumu. Kađar pa bo Italija zares šla s svojimi četami na Balkan, bo to znamenje, da je Grčija popolnoma na naši strani.

Kaj bo z Grčijo?

Iz Sofije poročajo: Bolgarsko časopisje sodi, da Grška v nobenem slučaju ne bo nastopila proti Bolgariji. Listi menijo, da bo Grška za enkrat še čakala; kađar pa dospejo bolgarske čete do Niša, bodo Grki zasedli solunsko železnico ter prodrli v Albanijo, kjer lahko svoje ozemlje še povečajo. Med grško in bolgarsko vlado se vršijo pogajanja, ki naj imajo ta uspeh, da poda Bolgarija primerna jamstva, da bo v vsakem slučaju varovala sedanje grško posestno stanje.

Anglija in Francija napovedali Bolgariji vojsko.

Anglija in Francija sta napovedali Bolgariji vojsko. Sedaj imamo 23 vojskinih napovedi na svetu. Rusija, Italija, Črnagora in Belgija še niso napovedale Bolgariji vojske.

Obupno stanje Srbije

Italijanski list „Secolo“ je dobil iz Niša poročilo: Nepotrebno je, da se varamo glede Srbije. Srbi bodo podlegli, ako zavezniki ne pošljejo naglo pomoči. Nemogoče je, popisati z otožnostjo mešan strah tega ljudstva. Trepetajoče pričakuje vse pomoči, vseh oči in želje so obrnjene na ceste, ki vodijo iz Soluna, toda zavezniških čet še ni...

Srbski prestolonaslednik skoro ujet.

Iz Bukarešte se poroča: Ko so avstrijsko-nemške čete zavzele Belgrad, ni veliko manjkalo, da ni prišel srbski prestolonaslednik Aleksander v avstrijsko ujetništvo. V zadnjem hipu se mu je posrečilo uteči. Srbi so branili s skrajno srditostjo svoje glavno mesto in prestolonaslednik je poveljeval in vsrjal do zadnje minute v mestu. Sele ko so udrele avstrijske čete v notranje mesto, je začel misliti na beg in komaj 10 minut, ko so ukorakale prve čete v mesto, je zapustil prestolonaslednik v spremstvu nekega angleškega stotnika mestu in utekel nevarnosti. Več častnikov njegovega štaba, ki so poveljevali srbskim četam ob Donavi, se ni moglo več rešiti. Skoro vsi so bili ujeti, le nekaj jih je padlo.

Bolgarski princ v vojni.

Bolgarski prestolonaslednik stotnik princ Boris je pridelen k štabu generalisima Jekova. Poročnik princ Cyril je imenovan orđonančnim oficirjem pri štabu druge armade.

Bolgarski prestolonaslednik Boris.

Iz Sofije se poroča: Bolgarski prestolonaslednik princ Boris se je zadnje dni nenavadno veliko posvetoval z ministrskim predsednikom, z generalisimom in drugimi vodilnimi osebami. Bolgarski prestolonaslednik se je na ta način dodobra seznanil z bolgarsko politiko in splošno je razširjeno mnenje, da bo princ Boris v pričetem velikem narodnem boju še igral veliko ulogo.

Princ Boris je nečak naše prestolonaslednice nadvojvodinje Cite. Prva žena carja Ferdinandova je bila hči vojvode Roberta parmskega, sestra nadvojvodinje Cite. Boris je bil katoliško krščen. Toda iz dinastičnih ozirrov je smatral oče za umestno, da je pozneje pustil sina prestopiti k pravoslavju. Leona XIII. je ta odpad hudo zadel. Tudi car Ferdinand je bil vsled tega izobčen iz katoliške cerkve. A prizadeval si je, da bi vzdržal z Vatikanom prejšnje dobro razmerje. Kmalu po onem dogodku je potoval v Rim, da bi Leonu XIII. razložil vzroke svojega postopanja. Car Ferdinand je prišel nepoznano v Rim ter se bil isti dan sprejet v Vatikanu. Še isti dan je tudi odpotoval. Sprejem ni bil tak, kakoršnega si je želel. Za to tudi par let pozneje, ko je prišel kralja Humberta obiskat, ni šel v Vatikan. Pod Leonom XIII. je ostalo razmerje med Sofijo in Vatikanom — trajno hladno. Še le zadnja leta pod vlado Pija X. in Benedikta XV. se je začelo zopet občevanje med Sofijo in Vatikanom. Car Ferdinand se je med tem drugokrat oženil s protestantsko princezino Eleonor iz Reuša. Najprej se je dal poročiti po protestantskem obređu, potem je dosegel, da je bil poročen tudi v katoliški cerkvi. Gotovo so morale biti poprej vse ovire odstranjene, predno se je to moglo zgoditi. Govori se celo, da se je car Ferdinand popolnoma spravil z Vatikanom, odkar je zavladal Benedikt XV.

Vranje, Knjaževac, Zaječar v bolgarskih rokah.

Pisot in Negotin pred padcem.

(Najnovejše poročilo.)

Vranje, mesto ob železnici iz Soluna v Niš je zavzeto. S tem je železnica, po kateri bi naj Srbi dobivali pomoč iz Soluna, delema v bolgarskih rokah.

Zaječar so zavzeli Bolgari po 24urnem, zelo hudem boju. Severno od Zaječarja, tudi ob železnici Niš-Negotin, so zavzeli Bolgari Koprivnaco.

Tudi Knjaževac je v bolgarskih rokah. Bolgarske čete so se obrnile iz Knjaževca proti Nišu ter zavzele kraj Pokor.

Z velikim razmahom se je vrgla armada generala Bojadjeva proti Negotinu. Tudi mesto Pisot stoji pred padcem.

Italija napovedala Bolgariji vojsko.

(Najnovejše poročilo.)

Rimska „Agenzia Stefani“ poroča: Ker je začela Bolgarija s sovražnostmi proti Srbiji na ta način, da se je zvezala s sovražnicami Italije in je začela se bojevati z zaveznicami Italije, se je izjavila italijanska vlada na povelje kralja, da se nahaja Italija z Bolgarijo v vojnem stanju.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Položaj 20. oktobra.

Vojska proti Srbiji ugodno napreduje. Mačeva, srbsko ozemlje med Drino in Savo, je večinoma v naših rokah. Mesto Obrenovac je po dolgotrajnih bojih padel. Zavzeli smo tudi gorovje jugoizhodno od Obrenovca. Južno od Belgrada so naše čete že prodrle do Vraniča, Ripanja in Gročke. Po dolini Ralje je dosežena zveza med našimi četami, ki prodirajo iz Belgrada, in med nemškimi četami, ki prodirajo po dolini Morave.

Ripanj leži 20 km južno od Belgrada, Gročka 25 km jugoizhodno od Belgrada. Nemške čete so v Moravski dolini prodrle južno kakih 15 km, jugoizhodno preko Pasarovca okoli 25 km. Nemške čete, ki prodirajo jugoizhodno od Pasarovca, bodo menda še najprej dosegle zvezo z bolgarskimi četami, ki prodirajo preko Timoške doline (Negotin—Niš).

Položaj srbske armade je obupen. Nikjer se ne morejo držati. Odkar so Bolgari zavzeli Vranje in s tem pretrgali Srbom železniško zvezo s Solunom, jim tudi pomoč Francozov in Angležev ne more nič pomagati. Vrhutega so srbske čete južno od Vranja odtrgane od čet, severno od Vranja. Tudi zveza Srbov z Rusi po Donavi je ustavljena. Samo s Črnogoro še imajo zvezo, ta pa sama rabi pomoči.

Kako je bila vzeta gora Avala.

Po krvavem zavzetju Belgrada in ko so bile izpraznjene višine južno od mesta, so Srbi mislili, da se bodo lahko na gori Avala močno branili. Gora je tvorila tretjo obrambno črto. Utrjevali so jo več mesecev. Zgradbe iz betona so se raztezale na gori v 3—4 vrstah ena na drugo. Žične ograje, jame, mine so tvorile skoraj nepremagljive ovire. A vse ni nič pomagalo. Z držnim, velikopoteznim napadom sta nižje-avstrijska polka šev. 49 in 84 udrila s severa v postojanko Avala in sta vzela vrh štev. 515. Z zahoda so vzlele nemške čete glavni greben. Srbi, ki jim je bilo zopet zapovedano, naj se držijo do zadnjega moža in ki so imeli pripravljene močne rezerve, so se borili z obupno trdovratnostjo. Bili so se boji z bajoneti, ki spadajo med najdivjeje, kar jih je videla sedanja vojska. Naši vojaki so vdrli v krič. Istočasno so naskočile avstrijske čete postojanke na Velikem Kamnu in pri višini Pasuljište, ki je tudi močno utrjen. V postojanki Pasuljište so bili vsi Srbi pobiti, ali pa ranjeni. Neranjeni ni bil nihče ujet.

Srbija prosila za mir.

Bolgarski listi poročajo: Par tednov pred novo veliko avstrijsko-nemško ofenzivo se je Srbija obrnila na Dunaj s prošnjo, naj bi se sklenil poseben mir. Od avstrijske in nemške strani pa se je odgovorilo Srbiji, da je mir mogoč le na sledečem temelju: Srbija naj odstopi Bolgariji brezpogojno in takoj celo Macedonijo, sklene zvezo z osrednjima velišilama, kateri ji garantirata, da dobi Srbija dohod na Jadransko morje. Srbija ni teh ponudb sprejela in Avstrija in Nemčija sta na to prišli z ofenzivo.

Avstrijsko-italijansko bojišče.

Zadnje dneve čujemo o ljubejših italijanskih napadih v tolminskem gorovju, kakor tudi ob Doberdolu.

ski planoti. Dasi so vsi taki napadi odbiti in sicer: kolikor so hujši napadi, toliko hujša je obramba, in uspeh vedno isti: Italijani odbiti. Vendar vstrajajo pri svojem napadanju, kakor da bi hoteli na vsak način doseči kak velik uspeh, okoli Tolmina, okoli Doberdola, vrha Sv. Mihaela, še pred nastopom zime. Zadnji časi so za to, radi tega so njihova prizadevanja vedno večja in vojaške pripombe k poročilom generalnega štaba, ki jih priobčujejo dunajski in graški listi, izzvenevajo v trditve, da Italijani pripravljajo ob primorski fronti novo ofenzivo, ki ima prinesiti Italijanom uspehe, ob katerih bodo potem mogli živeti bolj mirno po zimi. Kak bo v resnici uspeh nove ofenzive, ako res pride do nje, si po dosedanjih dogodkih lahko mislimo že danes.

Junaški 87. pešpolk.

Ze zadnjič smo poročali, da je bil naš 87. pešpolk uradno pohvaljen zaradi svojega junaštva na južnem bojišču. Sedaj se poroča o tem junaštvu iz vojnega časnikarskega stana z dne 17. oktobra natančneje:

Kakor dne 9. avgusta pri Črnelicah pod nadporočnikom se je ob napadih na Kraški visoki planoti dne 14. oktobra zopet odlikovala od pešpolka štev. 87 stotnija nadporočnika bataljona, ki mu poveljuje major Nadporočnik je ozvil, da je naša artilerija priredila vrzeli v sovražni črti. Vojaki in častniki, ki radi napadajo, so bili veseli. Nadporočnik je na čelu svoje stotnije vzel z naskokom vrh kamnoloma. Sovražnik je to zapazil in je izvedel z dvema stotnjama in z eno strojno puško protinapad. Naši junaki so planili na dvakrat močnejšega Italijana, iztrgali so mu strojno puško, ujeli veliko Italijanov, ostale pa zapodili. Ko so naše tehnične čete položila v celo italijansko postojanko veliko min, so se naši v varstvu teme umaknili. Ob sijajnem naskoku je imela stotnija le lahke ranjence.

Italijanski 30.5 cm topovi.

Miško piše:

Zavratni Lah poizkuša na vse mogoče načine pripraviti si pot do Trsta. Pred nekoliko časom je dal pripeljati daleč zadaj za svoje postojanke velik top z neke bojne ladje; top ima kaliber 30.5 cm. Omenim naj, da je pred našo črto postavljenih nebroj sovražnih baterij, a kaj se brigamo mi zanje! Komaj otvori katera ogenj, jo že obložimo od vseh strani s šrapneli in granatami raznih kalibrov. Vse te sovražne baterije stoji pred nami brez moči; ko se ganejo, že morajo umolkniti.

Lahi so si tedaj izmislili drugo. Da bi nas premagali, so postavili pred nas omenjeni ladijski top. Streljajo z njim le poredko, ker tak top ne vzdrži veliko strelcov; po par sto streljih postane po navadi že neraben. Občudoval sem kroglo te pošasti. Človeku pri pogledu na njo postane kar tesno pri srcu. Krogla je iz jekla, kakor sploh krogle od topov z bojnih ladij. Visoka je 1.20 m, zelo špičasta in tehta 380 kg. Nedavno so Lah neko popoldne izstrelili 15 takih-le krogel. Šest jih pa ni eksplodiralo. Med temi šestimi je ena uganjala zanimive burke; priletela je v hrib, se malo zarila v tla, odskočila kakih 200 m, padla na zemljo in se se tamkaj nešteto krat prekučila. — Bučanje in žvižganje takih krogel pretrese človeku kosti.

Slučajno sem bil navzoč, ko so omenjeno kroglo operirali in jo potem odposlali v muzej na Dunaj. Najprej je spreten saper vzel iz njenega dna takozvani užigalec, ki je bil nekoliko pokvarjen in zato krogla ni eksplodirala. Nato so pa samlali iz nje okoli 40 kg ekrazita. Vsak lahko sam presodi, kako strašna je moč take krogle, kadar eksplodira. Ko so padale krogle več kakor tisoč metrov od nas, sem že mislil, da se bo hrib pogreznil. Po zraku približno kot bi se lokomotiva pridrsala, ko eksplodira, zažene tu pri nas v gorovju kot glave debele skale po več sto metrov naokoli.

Zanimalo bi marsikoga izvedeti, kako daleč li oni laški top nese. Izračunali smo natanko, da strelja do nas 12 $\frac{1}{2}$ km daleč, parkrat je pa letela krogla čez nas v ozadje in izmerili smo, da je napravila pot 16 km. Za prvo razdaljo je potrebovala 43 sekund, da je priletela na mesto. Grozno je, če se pomisli, da taka velika teža v kratkem času toliko kilometrov daleč zleti.

Razveseljivo je pa to, da omenjeni orjak dosega ni napravil nam skoro nobene škode. Prvi strel navadno ne zadene, preden pa drugi prileti, smo že vsi dobro zavarovani na svojih mestih v zemlji. Tako tudi ta top izdajalskemu Lahu ne bo prinesel zaželjenega uspeha. En lep uspeh mu pač doniša, ta namreč, da težke in drage krogle naglo praznijo njegove žepe.

Naši topovi čvrsto bljujejo jeklo nad italijansko zvego. Sovražniki besne, ker ne vedo, kaj bi sedaj počeli. Dobro si bodo zapomnili avstrijske topničarje, ki jim spređaj razrivajo strelne jarke, zadaj pa polnijo pokopališča. Naši topovi delujejo kot prvi dan in točno izpolnjujejo svojo nalogo.

Na patrolji.

Četovodja Roman Benda nam piše dne 11. oktobra z italijanskega bojišča:

Gotovo boste z veseljem sprejeli za čitatelje našega „Slovenskega Gospodarja“ majhno poročilo iz južnega bojišča. Ko sem pred dnevi čepel kakor jarebec v svoji luknji (hudomušni tovariš je obesil nanjo deskico z napisom: Pozor, hud pesl, v vseh mogočih jezikih), in opazoval, kako Lah s posobnim veseljem in vneto pošilja svoje šrapnele na sivo skalovje Doberdolske gorske planote, seveda dosledno tje, koder nikogar ni, začujem, da me nekdo kliče. Kmalu izvem, da me želi stotnik, poveljnik našega bataljona. Zaslutil sem seveda: Patrolja! Nisem se motil. V duhu sem videl tisti strmi breg in vse njegove luknje in skale in temno noč. Poleg vsega nekoliko bolehal, zaspan itd. Ko pa stojim pred svojim poveljnikom, se mi zdi, da me je vse minilo. Vpraša me ljubeznjivo, če hočem ponoči na patroljo. Odkrito moram priznati, da mi je tako vprašanje ukaz, kar sem tudi stotniku povedal. Povedal mi je nalogo in označil vse meni dodeljene patrolje. Ko napoči noč, adijo na pot! S takim razpoloženjem bi doma ne prišel v pisarno, posetiti bi me moral zdravnik. A tu živi srce, avstrijsko-slovensko srce, ki zataji bolno telo! Ne morem vam popisati groznega brega, ki nas loči od sovražnega soseda. Po napornem plezanju nizzdol dospemo po preteku dveh ur v dolino, iz katere se polagoma dviguje sovražni grič z dobro utrjeno postojanko na grebenu. Kakor tat se plazim z odbrano peščico mož proti cilju. Pot nas vodi skozi gost gozd, katerega slednje deblo lahko krije morilno cev. Temna noč, a zvezde se smejuje tako bajno lepo, kot bi hotele klicati mladim srcem: „Pogum! Naprej!“ Gozdnič je preiskan. Sovražna predstraža pošlje dva strela, katerih mrzli jek se zgubi med skalami! Čakamo. Kakor da čakam povelja od zvezdic, surov vojak od teh nežnih lučk, nehote dvignem oči proti nebu, ki žari jasneje. Naprej vodi pot skozi dolgo njivo, kjer stoji visoka koruza. Na planoti smo. Nevzdržno se plazimo na trebuhu naprej, kar naenkrat opazimo sumljivo gibanje pred nami. Sepetajo leti od ust do ust povelje za salvo z ročnimi granatami. Vrgli smo jih kakih 12 naenkrat, učinek je bil grozen. Iz prasketanja granat začujemo krik brez življenja: „Avanti ragazzi!“ (Naprej otroci!) Bil je izpit glas brez življenja, a vsekako ljubeznjiv. Naše mišice so se napele, krčevito so roke držale svoje puške. Čakali smo, par trenutkov, ko zarezemo srčico brega sovražno patroljo. Dve, tri salve na cilj, nepopisno vam rečem! Iz zmešnjava se čuje krik: „Avanti porchi!“ (Naprej svinje!) Bil je isti ljubeznjivi glas kot oni: „Avanti ragazzi!“ Le kameenje je še ropotalo, „porchi“ so zbežali po bregu, da se je kar kraška skala kresala pod nogami „signor tenente“ (poročnik) pa je bežal za svojimi „ragazzi.“ Čakali smo dolgo, a zaman. — Tako živimo tukaj!

Ko dokončujem to poročilo, se repenči nad nami laški eroplan. Opazujemo ga, kako se sunkoma ugaiba sigurnim strelom naših topov. A ne dolgo in ta drzni letalec, ki je pred kratkim metal bombe nad K., pade smrtno zadel na našo zemljo.

Domoljubne pozdrave!

Bog ga bo kaznoval.

Josip Bauman, vojak domačega pešpolka, doma iz Rač, piše dne 1. oktobra svojim starišem z italijanskega bojišča:

Včeraj nas je sovražna artilerija grozno obstreljevala. Ni bilo sekunde, da ne bi razpočila sovražna granata. Po 30 granat je padlo samo na eno mesto in to v širini nekaterih kvadratnih metrov. Italijan nam je porušil zidovje, a mi smo si po noči druge napravili. Za kamnitim zidom pa je nepremagljiv živ zid hrabrih štajerskih Slovencev. Italijanski svojati je samo preko naših trupel odprta pot tu čez bregove bistro Soče tje v lepo našo Slovenijo. Da, res: Po širnem svetu znano je, da domovina naša krasna je. To ve dobro tudi Taljan, slovensko hoče vzeti ravnanje. Izdajalsko nas napadel je, prisego on prelomil je. Tam na bregovih bistro Soče, stale so slovenske koče. Vse to je Lah požgal, zato ga Bog bo kaznoval.

Za domovino do zadnjega moža.

Z italijanskega bojišča se nam piše:

Srčne pozdrave pošiljamo slovenski fantje in močje iz Julijskih Alp vsem domačim, prijateljem in znancem. Imamo se jako dobro. Mi saperji zapletamo polentarja z žico, kakor stari lonce. Polento mu tudi včasih skubamo ter mu jo osolimo s svinčenkami in naš debeli stric (30.5 cm možnar) mu jo po vrhu še zabeli. Marsikateri Lah se opeče tako, da je ne bo več nikdar več okusil. Saj drugega ni izdajca vredna. Vi domači, kateri tudi občutite gorje vojne, si bodite v svesti, da se vrnemo domov kot zmagovalci, ovenčani z lovorjevimi vencem časti in slave. Mi hočemo braniti našo domaćo grudo do zadanega moža. Dekleta in žene nam bodo prihajale nasproti s šopki cvetlic, tako si že predstavljamo sedaj našo vrnitev. Konec ni več daleč, saj polentam mora po zimi zmrzniti v teh krajih. Bodite nam vsi zdravi! — Četovodja Edmund Gregorčič, desetnik F. Češek, poddesetnik Anton Petarc in saper J. Pahor.

Smrti je ubežal.

Anton Janez Dvoršak iz Rogoze pri Hočah piše svojim starišem:

Dne 18. sept. sem bil v veliki smrtni nevarnosti. Polentar je namreč po noči iz zrakoplova tukaj metal bombe. Jedna je ravno za en meter pred menoj padla na tla in ob zidu razpočila. Vse je na drobne kosce raztrgalo okoli mene. Toda jaz sem ostal zdrav in nepoškodovan. Drugi dan sem si dotično mesto natančno ogledal, kjer je bomba eksplodirala. Spoznal sem očitno, da je bil to le čudež, da sem še ostal pri življenju. Na drobne kosce bi me lahko bilo raztrgalo. Večkrat sem slišal, kako je bil že marsikdo čudežno obvarovan, ali jaz nisem mogel prav verjeti. Toda sedaj, ko sem sam to skušal, pa sem popolnoma prepričan, kako Bog obvaruje človeka, ki se njemu priporoča. Povsod, kadar mi je bilo le mogoče, sem obiskal cerkve in se udeležil svete maše, ter se Bogu, Mariji in angelju varihu priporočal. Omenim še, da sem bil par dni pred to smrtno nevarnostjo pri spovedi in obenem prejel sv. obhajilo. Ne morem vam popisati, kako mi je bilo lahko pri srcu, ker sem bil bolj pripravljen, kajti v takem slučaju bi se nikakor ne mogel pripraviti na smrt. Prosim vas, ljubi stariši, plačajte sv. mašo v zahvalo za mojo očitno rešitev. Sprejmite moje srčne pozdrave!

Marija zaščitnica naših vojakov

Ivan Pečnik, bivši član Orla iz Zakota pri Brežicah, sedaj pri deželnih strelcih, piše z italijanskega bojišča:

Najveselejše, kar vam morem poročati, je, da sem še hvala Bogu zdrav in nepoškodovan. Tej moji preveliki sreči se imam zahvaliti edino le ljubi Materi božji in presv. Srcu Jezusovemu; kajti neštetokrat sem že zrl smrti v oči. A Marija me je vedno nadalje priporočala. — Šest tednov sem bil na severnem bojišču in bil v dveh bojih, a sem bil hvala Bogu nepoškodovan. — Potem smo se peljali na Primorsko v bližino Gorice. Tukaj smo bili tako srečni, da smo se smeli večkrat udeležiti sv. maše in prejeti smo tudi sv. zakramente. Nepopisno veselje je takrat zaigralo v mojem srcu. Zajel sem iz tega novo moč in nov pogum. Polentar si je tukaj po skalovju razbijal svojo butico ter sipal granate in šrapnele na nas, a mi slovenski fantje smo stali neustrašeni ter se tudi nisimo uklonili temu zahrbtnemu sovražniku. Marsikaj hučega je prišlo nad nas, a zaupal sem vedno v Boga in Marijo. — Dne 21. avgusta je zopet prišlo povelje, da smo se morali ločiti od Primorskega. Prepeljali smo se čez Ljubljano—Jesenice—Celovec na Tirolsko do Tridenta. Tu smo dobili novo obleko in potem odinili na visoke, bele, tirolske snežnike, kjer se še zdaj vedno nahajam. Tukaj je že taka zima kot pri vas meseca januarja. Snega je že prav na debelo, mrzlo, da škriplje pod nogami, a mi, slovenski fantje, smo vedno veseloga srca ter si včasih kako naravno zapojemo. Dal Bog že skoraj konec nesrečni vojni ter nam podeli zmago in mir, po katerem vsi tako hrepenimo!

Smešna dogodba.

Slovenski vojak piše z italijanskega bojišča:

Ko je prvi sneg zapadel po Alpah, piše Jože hitro domov svoji Rezi: Draga Reza! Prosim te, pošli mi moje najdebelejše spodnje hlače, ker tukaj je že zelo mrzlo. — Reza pa, ker ima rada Jožeta, napravi zavoj in ga nese na pošto. Ali smola! Poštni uradnik vrže na tehtnico Jožetove spodnje hlače, in glej, imele so nad 35 dkg. Na vojno pošto pa se ne prevzame več od omenjene teže v enem zavoju. Brihtna Reza si hitro domisli, teče domov, vzame škarje, prepara Jožetove hlače po šivu ter napravi dva zavitka, t. j. v vsak zavitek dene po eno hlačnico. Urnih krač jo mahne Reza zopet na pošto. Slo je. Čez par dni prinese naš ordonanec zavitek. Jože hitro odpre zavitek, in glej, samo ena hlačnica! Drugo pa še čaka dandanes. Jasno je bilo, da se je en zavoj izgubil, kar se pač lahko dogodi sedaj v vojnem času, ker je velik poštni promet. Drugega mu ni kazalo, kakor da si je eno hlačnico oblekel, da ima vsaj eno nogo gorko, v drugo ga pa zebe...

Avstrijsko-rusko bojišče.

Naše čete na Ruskem in v izhodni Galiciji so dobro zakopane. Le kjer je treba bolj varnih in lažje branjenih postojank, se razvijejo manjši a vroči spopadi z nasprotnikom. Tako se pri vseh bojih iz zapopov neprenehoma izboljšuje fronta. Le Nemci na severnem Ruskem med Dvinskim in Rigo še očitno ne mislijo prezimiti v svojih dosežanih strelskih jarkih, ampak še nekoliko prodirati. Med Dvinskim in Rigo se vrše večji, srčiti boji.

Hrvatski general Puhalo.

O generalu Puhalu piše g. I. Lončarič „Slovenec“:

Ravno berem v „Slov.“ novice o generalu Puhalu. Dobro poznam redčino tega odličnega hrvaškega

ga junaka in tudi njega samega. Zato naj popravim podatke, ki ste jih navedli o njem po hrvaških listih. General Puhalo je doma iz male vasi Brlog, 13 km od Otočca v Liki. Njegova rojstna hiša — majhna in prijazna, prizemna hišica z majhnim vrtom — leži ob glavni cesti Ogulin—Otočac—Gospič. Ko je general Puhalo pred kakimi 15 leti dobil plemstvo, se je nazval pl. Brlog, oziroma po francosko „de Brlog“ — ravno tako, kakor si je tudi general Borojevič privzel plemiški priimek od svoje rojstne vasi Bojna — de ali pl. Bojna. Vas Bojna je na hrvaško-bosanski meji, nedaleč od Kladuše in Bužima. Iz Bužima je bil zopet slavni hrvaški ban grof Josip Jelačić de Bužim. Sploh so naši slavni vojskovodje skoro sami stari graničarji, to se pravi potomci nekdanjih junaških graničarjev. In vedno so si za v vojaški službi pridobljeno plemstvo jemali plemiški priimek po svoji rojstni vasi, po kakem domačem hribu ali pa po kaki utrjeni kuli, ki je v turških časih služila za brambo vojaške granice.

Dostavljam naj še, da je oče generala Puhalo bil v Brlogu rojen; udeležil se je vojen leta 1859 in 1866 v Italiji ter šel v pokoj kot poročnik liško-otoškega polka. Ob Puhalovi 80letnici ga je cesar iz posebne milosti imenoval za nadporočnika. Sin je bil med tem že general in poveljnik višje štabne šole na Dunaju. Da-li oče Puhalo še živi, ne vem; pred petimi leti je še živel. Če živi, mora biti starček že nad 90 let.

Mož piše svoji ženi iz Galicije.

Črnovojnik Anton Mithaus piše s dne 27. sept. svoji ženi iz severnega bojišča:

Preljuba moja žena! Spet ti pišem eno pismo. Bil bi ti že rad poprej pisal, pa nisem imel papirja pri sebi, ker tukaj se težko dobi. Ti si mi pisala, da te letos zelo ima zaradi dela, pa le potrpi, mislim, da ne bode več tako dolgo, ko se bom mogel povrniti na svoj ljubi domači kraj k svoji preljubi ženi, da bom spet mogel pomagati delati. Naznanjam ti, da smo sedaj marširali skozi celi mesec, dan za dnevom. Sem že tako utrujen, da že komaj in komaj marširam. Danes, dne 27. septembra, smo tukaj v enem velikem mestu, imamo celi dan odpočitek. Kakor sem že pred mesec dni slišal, bo v kratkem vojska z Rusi gotova, toda vojska se še zmiraj nadaljuje. Sedaj bom že celih osem mesecev zraven v vojni. Ker še nisem bil ranjen in ker še me ni nič zadelo, zato si mislim, da me bode še ljubi Bog zanaprej obvaroval pred vsako nesrečo, da se bom mogel srečen povrniti k svoji preljubi ženi in k svoji ljubi hčerki. Tukaj je sedaj že prav mrzlo začelo biti, je tako mrzel veter, kakor prav po zimi. Žita se je tudi prav veliko na polju za požeti, pa je že skoro vse uničeno. Krompirja je tukaj tudi veliko, ali prav debel ni, tako kakor v našem kraju. Sadje je tukaj prav polno. Smo si pa že tudi nabrali polne torbe češpjev in jabolk. Ali si ti dobila dosti sadja skupaj? Te dni smo marširali skozi eno lepo mesto, videl sem mnogokaj, česar še v svojem življenju nisem nikdar poprej videl. Če nama Bog da srečno svidenje, ti bom vedel prav veliko povedati, česar ti vsega pisati ne morem. Naznanim ti tudi to-le: Danes, ko smo bili tu v mestu, sem si kupil 1 hleb kruha, a drago je zelo tukaj, za 1 hlebec sem moral dati dve kroni. Zelo me je tudi razveselilo, ko sem dobil „Slovenskega Gospodarja“, da še v prostih urah lahko čitam, kako je še kaj v domačem slovenskem kraju.

Nemško-francosko bojišče.

Vsi zopetni poizkusi Francozov in Angležev, prodreti skozi nemško fronto, niso imeli uspeha. — Nemci so bili sicer nekoliko nazaj potisnjeni, imeli so tudi ogromne izgube, toda luknje v nemško fronto Francozi in Angleži niso mogli narediti. Francosko ljudstvo polagoma uvideva, da nima dovolj vojaške moči. Prej še so Francozi vedno upali na zmago, posebno pri sedanji ofenzivi, sedaj so vsi upi splavali po vodi. S tem raste tudi razpoloženje za mir na — Francoskem.

Na francoskem bojišču letos nobene nove ofenzive.

Londonski list „Times“ izjavlja, da je sedaj ustavljena na francoskem bojišču vsaka ofenziva in se v tem letu bržčas ne bo več nadaljevala. Uspehov ofenzive se ne sme nikakor podočenjvati, in izgube, prizadane nemškim četam, morajo vzbujaati zadovoljstvo, istotako uspeh, da se je zmanjšal v najvažnejšem trenutku nemški pritisk na Rusijo. Angleško-francoska ofenziva je doprinesla dokaz, da je še celo možno, z zadostnim številom vojščev in municije predreti kakorekoe nepredirljivo nemško bojno črto. Pač pa je obžalovati, da se ni posrečilo zrahljati cele nemške bojne črte.

Avstrija, Nemčija, Bolgarija, Turčija.

Samoumevno je, da bo zveza avstrijskih, nemških, bolgarskih in turških armad pretrpela tudi sada-

njo vojsko in da se bo k vojaški zvezi pridružila tudi politična in gospodarska zveza.

Dosedaj je bila Avstrija zvezana z Nemčijo in Italijo. Odsedaj bo zvezana tudi s slovensko državo, z Bolgarijo, Slovenci se veselijo zveze naše Avstrije z slovensko Bolgarijo in pričakujejo trajnega prijateljstva med obema državama. Deželni glavar kranjski, dr. Šusteršič, piše v „Slovenec“ bratom Bolgarom: Pozdravljeni! Skupno hočemo izvojevati Veliko Bolgarijo in veliko, nad vse mogočno habsburško monarhijo — neločljivi prijatelji in zaveznici na veke, Slava Bolgarom!

Razne novice.

Pri č. šolskih sestrah v Mariboru se je nedelje, dne 17. oktobra 1915 vršila dvojna prav genljiva slavnost. Predpoldne je 14 sester storilo redovniško obljubo, in ena izmed teh je s sedmerimi starejšimi sestrami popoldne obhajala odhodnico za daljno pot v Ameriko: osem sester je namreč prostovoljno odločilo, da ustreže želji predstojništva ter gre na pomoč sestram, ki že blizu 6 let delujejo v Kansas City in v Jelietu v Severni Ameriki. Ob 4. uri popoldne so Njih Ekscelencja prevz. gospod knezoškof s sebi došli v samostan, so bili pri vходу od duhovščine, sester in gojenk spoštljivo pozdravljeni ter so na to v samostanski cerkvi opravili posebno službo božjo za odhajajoče sestre. Najprej so poklicali Svetege Duha na pomoč, odmolili pred izpostavljenim Najsvetejšim litanije Matere božje, zapeli zahvalno pesem ter podelili zakramentalni blagoslov. Za tem so blagoslovili spominke za odpuščajoče sestre, zložili s pričujočimi duhovni itinerarium ali cerkveno molitev za srečno potovanje, k sklepu pa so v prisrčnem nagovoru sestram dali na pot v duhovnem smislu pet dragocenih ččinov, namreč vere, upanje, ljubezen do Boga in do bližnjega, molitev in pa zvesto izpolnjevanje stanovskih dolžnosti. Nadpastirski blagoslov je zaključil izpodbudno cerkveno slovesnost, ki je odvidno do solz genila vse navzoče. Preden so premil. knez zapustili samostan, so poslavljajočim se sestram podelili pravi stokroanski zlat (zdaj dosti več vreden ko sto kron) in druge spominke. Pogumne sestre, ki se ne ustrašijo v zdajnem času še bolj ko drugokrat nevarnega in težavnega pota — spramljaj božji blagoslov v njihovem novem delokrogu!

* **Frančiškani v svetovni vojski.** Svetovna vojska ni zahtevala svojih žrtev samo izmed kmečkih fantov in drugih raznih posvetnih delavcev, ampak tudi marsikateri redovnik je moral zapustiti priljubljeno samostansko samoto in prijeti za krvavo orožje, ali vsaj se posvetiti potrebi vojaških ranjencev in bolnikov. Mnogo samostanov služi vojaštvu ali kot bolnišnice, ali za stanovanje. Samo frančiškanski red je dal vojski 2097 svojih udov. Izmed teh služi 226 patrov v vojnem dušeskrbju. 812 patrov in fratrov streže bolnikom, ostalih 1041 je pa pod orožjem. Od teh jih je že 57 padlo, 127 je pa ranjenih. — Slovenska frančiškanska pokrajina je dala domovini 5 vojnih kuratov in 52 fratrov vojakov. Izmed teh je, kolikor je do sedaj znano, 1 padel, 1 umrl na legarju, 6 jih je bilo ranjenih, 4 pa se nahajajo v ruskem ujetništvu.

Iz šole. Definitivni sta postali gđc. M. Gande pri Sv. Križu tik Slatine in gđc. Justina Samobor v Grižah. — V stalni pokoj so stopili: gđc. Mar. Lanter v Framu, gđc. Hedviga Poš v Vitanju in gđc. Marija Zolnir pri Veliki Nedelji.

Iz poštne službe. Poštar J. Rebernik v Hartmannsdorfu je premeščen za poštarja v Štore pri Celju.

* **Podpisujte vojno posojilo!** Četudi smo Slovenci ubog narod, vendar je treba, da storimo tudi glede vojnega posojila svojo domoljubno dolžnost. Lahko se jemljejo tudi majhni vrednostni papirji po 100 in 200 K. Kdor more, naj podpiše!

* **General Borojevič in vojno posojilo.** Poveljnik naših hrabrih čet na jugu general Borojevič je podpisal 100.000 K vojnega posojila. Vsega skupaj je podpisal general Borojevič dosedaj četrt milijona kron.

* **Naš bivši urednik odlikovan.** Nekdanji odgovorni urednik „Slovenskega Gospodarja“, tajnik „Spodnještajerske ljudske posojilnice“ v Mariboru, g. Ferdo Leskovar, je bil od cesarja odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne kolajne. Ferdo Leskovar služi pri poljskem havbičnem polku štev. 3 kot stražmojster in se je več kot eno leto nahajal zdrav na severnem bojišču, toda je pred kratkim došel na odmor v Maribor. Odlikovanemu junaku čestitamo!

* **Toplo perilo za vojake.** Cesarska namestnika nam je poslala poziv, v katerem se prosi občinstvo, naj za naše vrle vojake, ki tvegajo svoje življenje na bojiščih, darujemo toplo zimsko perilo, n. pr.: spodnje hlače, srajce, nogavice, rokavice, žilogrelce, kolenice itd. Lansko leto je domoljubno štajersko prebivalstvo darovalo več kot 200.000 komadov zimskega perila v vrednosti 400.000 K za vojake na bojišču. Vsi, ki ljubijo domovino in trpeče vojake, naj se posvetijo važnemu delu in naj v svojem delokrogu zbirajo zimsko perilo. Darila sprejema zbirališče za zimske predmete pri c. kr. namestniš. Građec, Bürgergasse 2, I.

* Šopke za slovenske fantje. Iz St. Lenarta nad Laškimi dobimo: Ze parkrat se je poročalo, da se slovenski fantje priporočajo dekletom za šopke, kadar se povrnejo domov. Za odgovor Vam pošiljamo te vrstee: Ze julija meseca je minulo leto, odkar ste se poslavljali od nas. Z žalostjo se vsakdo spominja tega slovesa, katero se ne bo pozabilo nikdar. Toda vsa srčno boleť nam hladijo krasne novice iz raznih bojišč. Krasno se držite v boju za domovino, junaki, mladi, rože iz vrta slovenske Štajerske. Marsikater evet je že pokosen od sovraga, a naša mora biti končna zmaga! Solnce svobode že sije na nas, dekleta pripravljamo šopke za Vas, z rozmarina tujega, nageljna slovenskega. Srčne pozdrave od vseh slov. štajerskih deklet.

* S severnega bojišča nam pišejo slovenski vojaki: Zelo smo vselej razradošeni slovenski vojaki, kadar pride tisti čas, da dobimo našega najboljšega prijatelja „Slovenskega Gospodarja.“ In kadar ga prečitamo, vidimo, da se slovenski vojaki povsod dobro držijo. (Tudi mi tukaj v Galiciji smo bili pri zadnji priliki pohvaljeni. — Cebe Stefan, Lešnik Avg., Justin Potočnik, doma iz ene občine, Wernik Franc.

* Mrtvi pišejo. Iz Cirkovec se nam poročajo: Jožef Zlatošnik iz Dragonje vasi, predmojster pri oddelku strojnih pušk, je bil njegovim starišem naznanjen, da je dne 17. avgusta t. l. na južnem bojišču pri Doberdolu padel. Pred kratkim so dobili stariši dopisnico z dne 23. avgusta, na kateri sam piše, da je ujet in ima združeno levo nogo in prosí za kak denar in za molitveno knjižico. Dne 7. septembra piše, da mu gre dobro in da je noga boljša in pravi: „Ljubi oče in mati, ne zapustita me, jaz sem nesrečen, mogoče pa tudi srečen, zaupanje moramo imeti.“ Imenovani je odlikovan z hrabrostno svetinjo drugega razreda. Želimo mu, da se kmalu zdrav vrne iz ujetništva.

* Živ v mrtvašnici. Na pokopališču v Podgori pri Gorici v sredi je mrtvašnica. Tja so nosili padle junake, največ ponoči. Sanitetni vojak je prihajal vsako jutro na pokopališče pregledat, koliko so jih prinesli, potem je prišel kmalu duhovnik, blagoslovil jih je, molil, pokopal so jih. Nekoč pregleduje vojak, ali imajo vsi legitimacije. Kar naenkrat tih in šibek glas: „Daj, brate, vodet!“ Kateri je spregovoril? In kar mrzaj je pretresel vojaka. Odkrije obraz enega. Ta je bil tih, drugega, tih, tretjega, tih, četrti odpira oči. Pokliče tovarisa in odneseta ga iz srede mrtvih med žive. Granata je bila priletela, eksplodirala blizu njega, zasula ga z zemljo. Pritisk zraka je povzročil, da je padel v nezavest. Našli so ga po noči, nikakega življenjskega znaka ni bilo na njem opaziti; odnesli so ga v mrtvašnico, kjer se je vzbudil v življenje.

Oprostitev od vojaške službe tistih, ki so potrebni pri živini. Na vlogo o. kr. kmetijske družbe, da se oproščajo tudi kmetje ali hlapi, katere rabijo nujne pri živini, je določilo o. kr. vojno ministarstvo, da se lahko oprostito za zimsko dobo vojaške službe tisti, ki imajo oskrbeti najmanj 25 glav živine. Prešanje se morajo vložiti na okrajna glavarstva.

Pereče vprašanje glede nabave galice za Sp. Štajersko. Vsem vinogradnikom je še v spominu, s koliko težavo so se morali boriti, da so preteklo leto dobili vsaj nekaj galice. Velika množina posestnikov si je sploh ni mogla oskrbeti. Pomanjkanje galice se že pozna na velikih škodah po vinogradih. Posestniki se hudujejo v prvi vrsti nad kmetijsko družbo in nad deželnim odborom, kakor da bi ti dve korporaciji ne storili svoje dolžnosti. To očitjanje ni umestno, če radi tega, ker je oskrboval galico vedno le „Verband“ v Gradcu. Deželni odbor in kmetijska družba sta opeševano že v spomladi posredovala pri Verbandu, v poljedelskem in vojnem ministarstvu glede oskrbe z galico. Na ponovno posredovanje dež. odbornik dr. Verstovšeka je deželni odbor že pred mesecem začel pripravljati pot za izdatnejšo akcijo in za pridobitev galice za leto 1916. Ekscelence grof Franc Attems je kot kulturni poročevalec v deželnem odboru izdatno podpiral vsa zahteve naših vinogradnikov. Dež. odbor je vložil še tr obširne vloge na razna ministarstva v katerih dokazuje škodo več milijonov na vinogradih, če se ne dovoli dovoz galice za našo deželo. Na podlagi sprejetega predloga, katerega je 12. t. m. stavil odbornik dr. Verstovšek v kmetijski družbi, je takoj drugega dne 13. t. m. deželni odbor sklenil, da prevzame dež. odbor za leto 1916 oskrbo galice v lastno rečijo. Deželni odbor bo tudi osebo po svojih članih že sedaj posredoval na Dunaju, da se zagigura galica za vinogradnike v deželi. Če bodo mogoče pridobiti vojaško oblast, da odkaze galico deželi, jo bo deželni odbor oddal vinogradnikom po okrajnih zastopih, kakor se je razdelitev vršila nekaj v poplavo zadoljnost. Sedaj se še seveda ne more z gotovostjo reči, ali se bodo posredila dež. odboru vsa prizadevanja. Poskušilo se bo celo v inozemstvu z nakupovanjem. Deželni odbor je tudi sklenil, da dovoli denar za nakupovanje, kar bo znašalo gotovo nad pol milijona kron.

Važni sklepi centralnega odbora o. kr. kmetijske družbe. Na predlog odbornika dr. Verstovšeka je sklenil centralni odbor v zadnji seji med drugimi 1. da se naprosi deželni odbor, da ta zopet prevzame vso zadevo glede nabave galice — lasin oskrbo in skrbi na vse načine, da dobijo vinogradniki za leto 1916 primarno množino galice. 2. Kmetijska družba se obrne na vojaško oblast s prošnjo, da vojaštvo nakup vino naravnost pri vinogradnikih pred tem občini, okrajem in zadrugi. 3. Sprejel se je tudi predlog dr. Verstovšeka, da o. kr. kmetijska družba prosí o. kr. notranje ministarstvo, da to na novo uredi z zajeme fižela. Zajema se naj postavi na dru-

go podlago; posestnikom se naj dovoli, po izločitvi fižela za seme, za svojo porabo za vsakega člana in za vsaj trikratno žitvanje na teden, približno za vsako osebo do 6 kg na leto!

C. kr. kmetijska družba je sklenila poslati politični oblasti utemeljeno vlogo, v kateri se opozori mero dajne kroge, da pazijo, da se ne pokvarijo živila, katerese nakupujejo v skladiščih. Zlasti se opozarja na veliko nevarnost, če se bo zbiral fižol ali koruza prerano, dokler ne bo popolnoma suh.

Davka prasto žganje. V o. kr. poljedelskem ministarstvu se vršijo posvetovanja, da bi se odpravila prastodavka na žganje (56 litrov) za kmetovalce. Deželni odbornik dr. Verstovšek se je obrnil takoj v imenu volivcev na merodajne osebe v poljedelskem ministarstvu s prošnjo, da se ta prostost kmetovalcem ohrani tem bolj, kolivlada še vedno ni ovrgla ugodnosti, katere imajo glede davka na špirit veliki tovarnarji.

V odsek za posvetovanje glede oskrbovanja z mlekom v deželi in določitve cene je odbor kmetijske družbe izvolil v zadnji seji med drugimi š. g. župnika Ozmeča in ravnatelja Bele-ta.

Prodaja vina na Sp. Štajerskem. Kakor je znano, je vojaška oblast prepovedala prodaje vina na Sp. Štajerskem. Na prošnjo zastopnikov vinogradništva je višje po veljstvo dovolilo, da se sme novo vino izvažati iz Sp. Štajerske do konca novembra 1. 1915.

Izvedenci pri sodiščih v pravadah radi navijanja cen. Pred poltrdim mescem je prosila Kmetijska družba najvišje pravdnitvo, da se pokličejo kot izvedenci v pravadah radi navijanja cen posestniki in kmetje. Ker se tej želji ni vstreglo, je sklenil centralni odbor v zadnji seji, se radi to odklonitve obrniti na višje instance.

Ureditve porabe mleka na Štajerskem. Štajerska namestinja je prepovedala, krmiti neposneto mleko svinjari in teletom; nadalje je prepovedala prodajo smetane; ista se sme prodajati le za bolnišnice, za kar je treba posebnega dovoljenja.

Slana in ajda. Občine, katere so po našem nasvetu naznanile škodo, katero je napravila slana na ajdi, okrajno mu glavarstvo, so že dobile poročilo, da se bo škoda upoštevala pri odpisu davka in pri rekviriranju žita. Ako še kakoboljšina škoda ni naznanila, naj to takoj stori.

Klavje krav. Mariborsko okrajno glavarstvo je naročilo obšinskiim uradem, da se krave, ki so namenjene za mesarje, ne smejo prodati in zaklati brez dovoljenja okrajnega glavarstva. Zupani ne smejo krave, katere so določene za mesarie, izdajati potnih listov prej, nego pridoboljenje od okrajnega glavarstva. Enaka določba se pričakuje za vinje.

Migljaji za kmeta. Sodnije kaznujejo zaradi navijanja cen samo takrat, ako je cena višja kakor cena, ki nastane, ako si zaračuniš pridelovalne stroške in zmeren dobiček. Kakor že v navadnih časih, tako je posebno sedaj naloga vsakega kmeta, da si na podlagi zapisov natanke izračuni pridelovalne stroške. Pred sodnijo je vsak drug zagovor, kakor da dokazuje svoje pridelovalne stroške ter skromen dobiček, brez uspeha. — Zadnji teden sta „Slov. Gosp.“ in „Straža“ objavila cene za živino, po katerih bodo v bodoče sodnije postopale, ako se kdo naznani radi navijanja cen. Kmetje, shranite si isto objavo. Če nastanejo spremembe, bomo naznanili. — V Ptujju je imenoval mestni zastop „Štajerčevoga“ urednika K. Linhart, da opazuje in študira draginjo.

Novo odredbe za ječmenovo in koruzno moko. Cesarska namestinja nam naznanja, da najvišje cene za moko iz koruze, činkvantina in ječmena, ki so bile določene za prodajo v velikem, stopijo iz veljave. Te cene veljajo le še za one mlinske izdelke iz tiste količine koruze in činkvantina, ki je bila do 1. oktobra nakazana kakemu mlinu. Za po 1. oktobrom nakazano koruzo in činkvantin se bodo naredile druge cene. Obenem se bo tudi izdal za mlino, ki meljejo za vojno-žitno-prometni zavod, nov predpis o mletju žita. Za podrobno prodajo mlinskih izdelkov se veljajo dosedanje najvišje cene. Kmečki mlinci s to vladno odredbo niso prizadeti, ampak smejo mleti, kakor je bilo dosedaj določeno. Namestniška odredba tudi določa, da se odslej ječmen ne sme več mleti. Ali velja to za vse mlino, v odredbi na razvidno.

Oddaja ovsa. Cesarsko namestništvo razglašajo: Potrebščine vojaške obrambe naše ljubljene domovine so sedaj tako pretežno važne, da morajo vsi drugi oziri brezpogojno za njimi zaostati. Vojaška uprava potrebuje sedaj zlasti mnogo ovsa. Treba bo z vsemi sredstvi delovati na to, da ji stavimo zadostne množine ovsa na razpolago. Na prošnjo o. in kr. vojaškega poveljstva v Gradcu odredi namestništvo takole: Mlačev ovsa je izvršiti do dne 5. novembra t. l. Za večino okrajev v deželi ostane v veljavi v razglasu namestništva z dne 18. septembra t. l. določeni rok 20. oktober. Izjema velja le za višje ležeče kraje, kjer je do tega časa mlačev radi pozne zetje in potrebnega dosušenja nemogoča. Kdor svojega žita pravčasno ne omali, ima pričakovati, da se bo mlačev v njegovih gospodarskih prostorih izvršila v smislu § 20 ces. ukaza z dne 21. junija 1915, d. zak. št. 167, prisilno in sicer, če bi bilo potrebno, pod vojaško asistenco. Kdor ne more mlačve opraviti vsled pomanjkanja delavskih moči, temu se bodo dali na razpolago vojaški oddelki mlačev: glede dodeljenja slednjih se je obrniti do politične oblasti. Poljedelci morajo razpoložljiv ovsa, t. j. ves ovsa, kar ga ne rabijo za krmiljenje lastnih konj (1 kg na dan za enega konja), prodati, oziroma poručiti komisijonarju vojnoprometnega zavoda za žito brezpogojno najkasneje do dne 10. novembra t. l. Kdor ni svojega raz-

položljivega ovsa, ne da bi imel za to nujnega vzroka, do dne 10. novembra t. l. prostovoljno prodal, oziroma ponudil, se ima nadejati, da mu bodo vzeli ovsa v smislu § 24 in 25 ces. ukaza z dne 21. junija 1915, drž. zak. št. 167, prisilno in, če bi bilo potrebno, z vojaško asistenco. Če se ovsa prisilno odvzame, se plača za njega le cena, ki je za 10% nižja, ko dosedanja prevzemna cena vojnoprometnega zavoda za žito, torej za 100 kg mesto 26 K le 23.40 K. Popolnoma izključeno je, da bi se prevzemna cena za ovsa sedaj ali pozneje zvišala. Poljedelce se tedaj še enkrat najnujnejše v lastnem interesu povablja, da opravijo in mlačev in prostovoljno prodajo oddaji zavezanih množin ovsa po teh odredbah, ker bi se sicer moralo pričeti s strogimi prisilnimi naredbami.

Promet z ovrščico, repico, oljem in prgami. Cesarska namestinja nam naznanja: Doznalo se je, da se ne upoštevajo določila ministrske odredbe z dne 25. julija 1915, po kateri je ovrščica in repica, ter olje in prge iz teh pridelkov zaplenjeni na korist države. Samovoljno razpolagati z zalogami ovrščice in repice je brezpogojno prepovedano in kaznjivo. Poljedelci pod nobenim pogojem ne smejo uporabljati zalog ovrščice in repice, razven za seme. Izdelovalci olja smejo izdelovati olje, a vse zaloge olja in prg morajo biti na razpolago avstrijski kontrolni banki za industrijo in trgovino na Dunaju. Poljedelci smejo svoje zaloge ovrščice in repice prodati samo omenjeni banki, katero je trgovsko ministarstvo pooblastilo, da vodi promet s temi tvarinami. Cena znaša z ozirrom na kakovost blaga pri ovrščici 46 K, pri repici pa 44 K za 100 kg. Stroški nakladanja in dovoza na bližnji kolodvor so že v tej ceni vračunjeni. Posestniki so dolžni blago shraniti tako dolgo, dokler se ne prevzame. Zmlatiti se morajo vse zaloge najpozneje do dne 30. novembra 1915. Če bi se kdo branil odstopiti svoje zaloge omenjeni banki, se mu bodo iste s silo odvzele. V tem slučaju se mu bo plačalo 10% manj, kakor je določeno. Olje in prge mlinar ne sme prodajati, ampak jih mora shraniti. Promet z oljem bo po nakodilih trgovinskega ministarstva uravnala omenjena kontrolna banka, promet z oljnatimi prgami pa osrednja pisarna za krmila na Dunaju. Kdor še svojih zalog ovrščice, repice ter olja in prg iz istih ni naznanil, naj isto nemudoma stori, sicer bo strogo kaznovan. Naznanila se morajo nasloviti naravnost na trgovinsko ministarstvo.

Grozdne pečke zasežene. Cesarska naredba določa, da so zasežene vse grozdne pečke letošnjega pridelka, torej tudi tiste pečke, iz katerih se žganje kuha. Cesarska naredba določa, da se morajo grozdne pečke skrbno izločiti iz tropin, označiti in posušiti. Grozdne pečke, katerih se ni nameravalo uporabljati za kuhanje žganja, se morajo izročiti županstvu najdalje do dne 15. novembra 1915, pečke pa, namenjene za kuhanje žganja, se morajo izročiti županstvu do dne 1. marca 1916. Lastniki vinogradiov morajo prijaviti takoj svojo množino grozdnih pečk pri županstvu. Županstva morajo zapisovati napovedane množine pečk v posebni seznam in ga vpsolati na avstrijsko centralo za olje in mast, Dunaj, 1., Graben, Trattnerhof 1. Za meterski stot grozdnih pečk se bo plačevalo po 20 K. Če bi se lastnik grozdnih pečk branil pravčasno izločiti grozdne pečke od tropin, bi to storila politična oblast na njegove stroške. Če bi se pa branil prodati grozdne pečke, se mu oblastveno odvzamejo, pri čemur bi pa dobil 10% odškodnine manj, kakor sicer. Prestopki zoper to cesarsko naredbo se kaznujejo od politične oblasti z globo do 5000 kron, ali pa z zaporom do šestih mesecev. Kakor smo že svojčas poročali, imajo grozdne pečke dosti oljnatih snovi v sebi, iz katerih se prav lahko napravila okusno namizno olje. Izdelovanje olja iz grozdnih pečk se je svojčas na Španskem obneslo naravnost izborne in je sedaj splošno upeljano po vsej Španiji. Olje iz grozdnih pečk je, dokler je sveže, zelo okusno in ne zaostaja v tem oziru prav nič za drugim oljem. Staro olje iz grozdnih pečk se pa porabi namesto petroleja in ima to prednost, da ni nevarno in ne smrdi, kakor petrolej.

Zapiemba kevinastega orodja. Kakor smo že svoj čas poročali, je vlada zasegla celo vrsto predmetov iz bakra, medenine, bronca, tombaka in nikla. Zaseženo ali zaplenjeno je na korist države n. pr. naslednje kuhinjsko orodje in predmeti v gospodinjstvu, izgotovljeni iz omenjenih kovin: svečniki, krožniki, sklode, lonci, možnarji, tehtnice, gladilniki, umivalni kotli, kotli pri štedilnikih, posoda v kopalnicah, uteži (ki posamezno tehtajo nad pol kilograma), navadni drogi pri zastorih, vinske pipe, kletarska posoda itd. Orodje, ki je samo z gorej omenjenimi kovinami prevlečeno, ni zaseženo. Kovinasti predmeti se bodo morali oddati državnim osrednjim družbam za kovine po 30. novembru. Kdor pa hoče, lahko že sedaj ponudi svoje kovinaste predmete po občini omenjeni družbi. Po 30. novembru pa se bo moralo prisilno oddajati omenjene predmete. Vlada bo še določila ceno za zaseženo blago. Podrobna odredba, kateri predmeti so od zasege oproščeni, še ni izšla. A domneva se, da bodo gospodarska in gospodinjstva orodja ter predmeti, ki so tako trdno vzidani ali pritrjeni, da je za njih odstranitev treba rokodelca, od zasege izvzeti. Taki predmeti bi med drugimi bili: kotli, pipe pri vodovodih, obroči na posodi itd. Ko bo podobna naredba izšla, bomo vse pojasnili. Vsekako pa priporečamo, če si vsak, kdor ima kako kevinasto orodje ali gospodinjsti predmet, ki se bo moral oddati, kupi

že sedaj nadomestilo za istega iz železa ali pločevine, ker bo okrog 30. novembra gotovo prav veliko povpraševanje po teh predmetih. Omenjamo, da kljuko pri vratih niso zasežene.

* Najvišje cene v Mariboru. Ker se izražajo dvejni, za te poročamo, da najvišje cene, ki jih je doledil mariborski magistrat in ki so objavljene na vseh oglih, veljajo same, ako se prodaje v mestu. V okolici in v okraju nimajo te cene nobene obvezne veljave.

* Proti navijanju cen v Mariboru. Sporocla se nam: Advokat dr. Orosel je naznanil pri zborovanju mariborske meštanske straže, da bodo njeni člani tudi nadzorovali promet na mariborskem trgu. Ukazalo se jim bo, da postopajo z odločnostjo in zabranjujejo navijanje cen.

* Tržne cene v Gradcu. Debeli voli 272 do 288 K, srednje debeli 252 do 264 K, suhi voli do 248 K; debele krave 232 do 268 K, srednje debele 172 do 228 K, suhe 144 do 168 K; biki 220 do 280 K, mlada živina 208 do 260 K; teleta 240 do 364 K, izjemoma 570 do 376 K; mlade svinje 450 do 480 K, debele svinje 470 do 490 K, srednje debele 440 do 460 K, mesne svinje 440 do 450 K; ovce 260 do 280 K. (Pri gov. živini veljajo cene za 100 kg žive teže, pri teletih, svinjah in ovcah za 100 kg mrtve teže.) Seno 100 kg: sladko 11 do 12,50 K, kisle 10 do 11,50 K, slama 8 do 9,50 K; pšenica 41,50, rž 33,50, ječmen 30,80, kuruza 35, proso 50 K, oves 27,30 K, ajda 50 K, fižol 96 do 120 K, grašica 100 do 160 K, leča 120 K, prosena pšena 130 do 146 K, pšenični zдроб 76 K, kuruza zдроб 82 do 110 K, ržena moka 47 K, pšenična moka št. 0 76 do 80 K, št. 4 65 do 70 K, št. 6 (črna) 47 do 58 K (100 kg). Jajca komad 15 do 18 v, krompir 14 do 15 v 1 kg, mleko 28 do 34 v liter.

* Pogrešajo se: Črnovojnik Janez Zupanec, od c. kr. domobranskega pešpolka štev. 27, 9. poljska stotinja, vojna pošta štev. 48. Odgovor Mariji Zupanec, posestnici v Lhovi, pošta Sv. Benedikt v Slov. gor. — Ferdinand Razdevšek, od pešpolka št. 87, 12. poljska stotinja, vojna pošta štev. 73. Odgovor njegovemu bratu Francu Razdevšek, mlinarju v Tomaški vasi, pošta Slovenjgradec. — Iščem svoje ženo Jožefo Simiči, rojeno Kamušek. Jaz zdaj služim pri e. kr. Wachbataljonu, 2. stotniji, v Mariboru. Anton Simiči. — 50 K darila dobi tisti, kdor mi resnico in kaj gotovega naznanil, kje sta Jožefo Simiči in kje je njen mož. — Ivan Samec, e. kr. vojaški delavski oddelček štev. 17, Marine-Feldpostamt Pola, išče svoje ženo z enim otrokom. Doma je z Brestja štev. 39, pošta Kojsko v Brdolu, Primorsko.

* Srečke Slovenske Straže. Srečkanje Slovenske Straže bo nepreklicno dne 26. oktobra. Na srečkah Slovenske Straže pa se čita, da bo srečkanje dne 16. februarja 1915. Zato nekateri mislijo, da so te srečke že zastarele in za srečkanje 26. oktobra neveljavne. Temu nasprotno povdarjamo, da stoji na vseh srečkah, da bo srečkanje dne 16. februarja 1915 in so te srečke za srečkanje dne 26. oktobra veljavne. Drugih srečk sploh ni; kajti srečkanje je bilo preloženo od dne 16. februarja na dne 26. oktobra 1915, srečke pa so ostale kakor so bile.

Dopisi.

* Maribor. V mariborski okolici se je zadnje dni razločno slišalo gromenje topov z italijanskega bojišča.

* Maribor. Titularni stražmoster Janez Reisman, sin tukajšnjega mesarja, je bil radi hrabrega zadržanja pred sovražnikom odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne kolajne.

* Limbuš pri Mariboru. Anton Črnko, vojak divizijskega telefonskega oddelka na Rusko-Poljskem, piše svojim starišem, da si je dne 30. avg. ogledal slovitno rusko trdnjavo Brest-Litovsk. Mesto je večinoma požgano. Kakor sluti, bo Anton kmalu poslan v kraje, kjer sta brata Henrik in Franček (Goriško) aktivno služila. Niše, da je zdrav in vse znance iskreno pozdravlja.

* Fram. Umrl je v Ajdovščini na griži vojak in tukajšnji rojak Jožef Turner, sin rajnega Mihaela Turner, posestnika v Framu, in nečak dr. Pavla Turner.

* Gornja Poljskava. Dne 18. t. m. je umrl tukaj ugledni in spoštovani veleposestnik g. Jožef Hojnik. Eden njegovih sinov je sodnik, drugi advokatski koncipient, zet prof. dr. Pečovnik. Blagemu možu svetica večna luč!

* Rače pri Pragerskem. Na italijanskem bojišču je bil dne 22. julija zadet s šrapnelom v glavo korporal Anton Jakolič, doma iz Braunsveiga. Dne 29. julija je za ranami umrl v bolnišnici. Rajni je bil

že od začetka vojske na bojišču. Bojeval se je tako hrabro, da je dobil srebrno kolajno I. vrste. Rajni je bil ponos svojih starišev in zaveden mladenič. Bil je pošten, rad je zahajal v cerkev in prejemal svete zakramente. Junak slovenski, počivaj v miru!

* Sv. Jurij ob Ščavnici. Pokopali smo dne 1. oktobra vrlo tovaršico Miciko Simonič. Stara je bila 18 let. Mlada sicer, pa je vendar bila zgled v Marijini družbi. Pogosto, če ji je le bilo mogoče vsak teden in tudi med tednom je rada sprejemala svete zakramente. Bila je vselepa in odkritosrčnega značaja. Zavzemala se je tudi za narodno delovanje in je nas bodrila s svojim govorom pri zvezinih sestankih. Bila je pridna pri delu ter edina opora svojih starišev. Upamo pa, da sedaj v nebesih prosa za nas. Bog daj ji večni mir!

* Iz ljutomerskega okraja. Dne 2. oktobra, ob 4. uri zjutraj, je mirno v Gospodu zaspal naš ljubljenski oče Matija Zorec iz Desnjaka pri Ljutomeru. Blagi oče ima sina pri vojaki in tri brate v vojski. Za njim žalujejo žena, otroci ter sorodniki. Dobri oče, počivaj mirno v hladni zemlji. Rajni je bil tudi mnogo let zvest naročnik našega „Slovenskega Gospodarja.“

* Obroč pri Središču. Dne 5. oktobra v noči je umrl vlč. g. Jožef Bedjanič. Rodil se je dne 11. marca 1889 v Obrežu pri Središču in bil marljiv dijak na gimnaziji v Varaždinu ter gimnazijo dovršil z zrelostnim izpitom v klerikatu v Zagrebu. Kot vzgleden bogoslovec je poslušal bogoslovne nauke v Zagrebu in dobil mašniško posvečenje dne 2. jul. 1913. Z najlepšimi načrti se je podal na delo med bratski hrvaški narod in nastopil kot kaplan v Stupniku svojo zvišeno službo. A že po poldrugoletnem marljivem delovanju je začel bolehati na pljučni jetiki. Iskal je zdravja na Slemenu, zdravilišču pri Zagrebu, a zaman. Počedovana bolezen je tirjala to mlado življenje. V četrtek, dne 7. okt., dopoldne, je vodil pogreb iz hiše žalosti in opravil sv. mašo zadušnico njegov ga srčno ljubeči župnik stupniški, vlč. g. Josip Lanovič. Na poti v hladni grob ga je spremljalo osem duhovnikov zagrebške nadškofije, med njimi i vlč. g. župnik in stric Martin Dogša, vlč. g. Valent. Cajnko, profesor in frančiškanski gvardijan v Varaždinu, in osem duhovnikov iz lavantinske škofije, izmed sorodniki velec. g. stric, vpokojeni vladni svetnik v Mariboru, in žalujoči domačini v velikem številu. Marsikatero oko, ki je gledalo g. Jožeka pred dvema leti v novomašniškem vencu, se je moralo solziti. Vse ga je ljubilo, tako je izzvenelo ganljivo slovo vlč. g. strica Dogša v cerkvi. A dobri Bog je pa ljubil svojega mladega in zvestega služabnika le še bolj, ker ga je hotel imeti pri sebi. Vzgledelemu duhovniku bodi torej bogati plačnik!

* Sv. Urban pri Ptujju. V nedeljo, dne 10. okt., je tukaj po daljši bolezni umrla vrlo žena Marija Toplak, stara 56 let. Pogreb se je vršil v sredo, dne 13. okt., ob obilni udeležbi in spremstvu oč. gg. duhovnikov. Domači gospod je imel v srce segajoč nagrobni govor. Vrle naše pevke pa so zapele nagrobnično-zalosfinko. Vrli materi, ki je vzgojila vzglednega sina in hčer, svetica večna luč!

* Dobje pri Planini. Radi obrekovanja domačega župnika in nadučitelja so bili dne 15. oktobra obsojeni: Janez Detoma, Franc Dernač in Karl Frece na 3 mesce, 2 mesca, oziroma 6 tednov zapora; kazen je za vse tri poostrena vsak teden z dvema trdimi ležiščema.

* Prihova. Na Siciliji se nahaja ujet Janez Kolar iz Spodnjega Grušovja. Nekaj časa je bil v Kremeni. — V Jekaterinoslavu na Ruskem je ujet poš. Fr. Doberšek.

* Zibika. Tukajšnji rojak Franc Ferme, ki se je bojeval doselej na južnem bojišču, se sedaj nahaja v Ljubljani v bolnišnici.

* Gornja Hudinja pri Celju. 18letni vojak Štef. Planinšek, ki služi kot pionir na severnem bojišču, piše, da je neprestano na ozemlju, kjer smrt bela čaka, da bi mlade fante objela. Topovi bobnajo noč in dan, a Slovenci ne izgubijo poguma.

* Sv. Florijan pri Doliču. Srebrno hrabrostno svetinjo je dobil Leopold Grušovnik, topničar pri 9. topničarskem polku.

* Razbor pri Slovenjgradu. Z južnega bojišča se poročajo, da je Franc Slivnik, tukajšnji rojak, bil odlikovan s hrabrostno kolajno. Odlikovanec služi kot deseterik že od začetka vojske pri poljskem topničarskem polku štev. ... Posebno hrabro se je izkazal, ko je v največjem sovražnem ognju svoji bateriji dovažal strelivo. Odlikovan je bil te dni z hrabrostno brnasto svetinjo.

Zadnja poročila došla v četrtek, 21. okt. Najnovejše avstrijsko uradno poročilo

Uradno se razglašajo:

Dunaj, 20. oktobra.

Rusko bojišče.

Na ozemlju pri Kolkiju so se vršili boji tudi večeraj, dne 19. oktobra, ne da bi bilo prišlo do spremembe splošnega položaja. Ob reki Putilovki je

patruljni oddelček 49. pešpolka razdeljal ruski oklopni vlak, čegar lokomotivo je zadela granata nekaj stometrov pred našo postojanko in je pri tem zaplenil 2 strojni puški, številno ročnih bomb japonskega izvora ter veliko municije in vojnega gradiva. Sicer ni na severo-izhodu nič novega.

Italijansko bojišče.

Močen artilerijski ogenj na naše postojanke ob soški bojni črti je trajal tudi večeraj, dne 19. oktobra, celi dan. Proti Doberdolski gorski planoti je bil v popoldanskih urah še silnejši. Na ozemlju Krna je napadla italijanska infanterija tolminsko območje, nadalje je napravila napad proti gori Sabotin, zatem proti gori Sv. Mihaela ter izhodno od Vermeljana, toda je bila povsod odbita, pri čemur je imela prav velike izgube.

Tudi na tirolski bojni črti je prišlo večeraj, dne 19. oktobra, do večjih bojev. Pri gori Tre-Sassi in na gorski planoti Vielgereuta so odbile naše čete po dva sovražna napada. V bojih pri gori Tre-Sassi je prišlo deloma do ročnega metanja. V Judikariji, kjer je sovražnik v zadnjem času istotako razvijal živahno delovanje, so se umaknili naši najprednejši oddelki v glavno odporno črto.

Srbsko bojišče.

Avstro-ogrške čete, ki prodirajo v Mačvi, se bližajo Sabcu. Pri Ripanju in južno-izhodno od Gročke smo zapodili sovražnika iz močno utrjene višinske postojanke. Nemške čete so si izvajale južno od Semedrovega preboda čez spodnji tok reke Ralje in, si pridobile vnovič ozenilja južno od Požarevca v smeri proti Petrovacu.

Bolgari so iztrgali sovražniku njegove močne postojanke na Sultan-Tepe, južno-zahodno od Krive Palanke.

Prodirajoči proti Kumanovem so ujeli 2000 Srbov ter zaplenili 12 topov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 20. oktobra.

Rusko bojišče.

Armadna skupina general-feldmaršala pl. Hindenburga. Severoizhodno in severozahodno od Mitave so naše čete zopet napredovale. Zavzeli smo več sovražnih postojank.

Armadna skupina general-feldmaršala bavarskega princa Leopolda. Nič novega.

Armadna skupina generala plem. Linsingena. Krajevni boji ob Styru se nadaljujejo.

Balkansko bojišče.

Avstro-ogrške čete prodirajo proti mestu Sabac. V okolici južno od Ripanja (južno od Belgrada) so nadaljni boji v teku. Južno od Lučice (Boževac) je bil sovražnik, zopet poražen.

Bolgarske čete so po naglem zamahu vzele v posest kraj Sultan-Tepe (južno-zahodno od Krive Palanke); pri prodiranju proti Kumanovu so ujeli Bolgari 2000 mož ter uplenili 12 topov.

Bolgari zavzeti Stiplje in Radovište.

Bolgarski brzozjavni urad poročajo dne 19. okt. Bolgarske čete so vkorakale v macedonski mesti Radovište in Stiplje. (Stiplje leži ob reki Bregalnici, ki se južno od Velesovega izliva v Vardar. Radovište pa leži izhodno od Stiplja.)

Srbi zapuščajo Skopije.

Iz Soluna se dne 19. okt. brzozjavlja: Prebivalstvo zapušča v velikih množinah mesto Skoplje, ker je srbsko armadno poveljstvo naznanilo, da bo branilo mesto, kakor dolgo bo sploh mogoče. Tudi tuji konzulati so svoje uradne spise že spravili v varnost.

Listnica uredništva.

G. Franc Vrh, Betkevec: Država je zaslepla bakreno glice in vžigalnice, toda to glice je jasno malo. Očitno razlaga, ki manja je poslušaj kramljeno knjižnjo družbo. — Ljutomer: Naznanilo dajmo za obojima prepisano. — K. M. Dol: Popis vanje štita je urejeno za celo državo. Nepona je nemogoča.

FLORIAN

to je prijatelj naš pravi,
Ki nas krepi,
Da smo čvrsti in zdravi!

Želodčni liker „FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela!

Varujte se ponaredb!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Kupim

večjo množino lepo posušene koruzne (tursične) slamice in večjo množino svežih leskovih palic, odrezanih na grmu, dalje želoda in bukovega zira. Ponudbe in vprašanja: R. Starovašnik, Konjice 62, Štajerske.

DENARJA NI,

draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom, doma v svojem kraju gotovo 10 K na dan zaslužiti, mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor. Zaslužek je pripraven za moške in ženske.

Jos. BATIC, Ilirska Bistrica 26 Kranjske.

Govori se po šentlenartski in sosednih farah, da ne stavim in ne popravljam več studentev. To je nesrazna laž, katero trosijo moji sovražniki meni, starčku, v škodo. Resnica je, da še zmiraj natančno in vestno izvršujem svoje obrt ter prosim svoje delodajalce se za nadaljno naklonjenost.

Z edličinim spoštovanjem

Knuplež Florijan
studentar.

Anton Nudi,
mizarski mojster priporoča svojo bogato zalogo lesenih mrliških rakev po najnižjih cenah. Svojo zalogo ima pri magdalenski cerkvi na starem prostoru v Mariboru Tržaska cesta št. 11.

Ako naročite
in to nemudoma storite,

- 1 srečko avstrijskega Rudečega križa
- 1 srečko ogrskega Rudečega križa
- 1 srečko budimpeštanske bazilike
- 1 debitni list 3% zemelj. srečk iz l. 1880
- 1 debitni list 4% ogrske hip. srečk iz l. 1884

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 K

dobite igralno pravico do debitkov ene turške srečke v znesku do **4000 frankov popolnoma zaslonj.**

Pejasnila in igralni načrt pošilja brezplačno

Srečkovno zastopstvo 15, Ljubljana.

Omejitev izdelovanja piva.

Avstrijske pivovarne so za prometno dobo 1915/1916 dobile od vojno žitno-prometnega zavoda samo 32,6% ječmena oziroma slada od svoje navadne potrebščine. Tudi ta množina še ni docela zasigurana.

Pivovarne so torej prisiljene svoje izdelovanje piva močno omejiti in ga temu primerno tudi v zmanjšani množini odajati odjemalcem.

Ta omejitev se je na Štajerskem za pivo v sodčjih, kakor tudi v steklenicah splošno pričela dne 10. oktobra 1915. Množina, katero dobe odjemalci od pivovarn, se bo po uslužbenih vsakemu sproti naznanila.

Gradec, 8. oktobra 1915.

Obrambna zveza alpskih pivovarn
r. z. z. o. p.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptujju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

<p>Uradne ure</p> <p>se: vsake srede, vsak petek in vsak sobota dan od 8. do 12. ure in vsake nedelje od 8. do pol 12. ure dopoldne. Vpisuje in izplačuje se redno vsako ob mesnih dnevih. Pajsetina se daje vsak dan od 8. do 12. ure dop.</p> <p>Uradni prestori</p> <p>se nahajajo v izrednih in rednih prostorih v Ptujju.</p>	<p>Hranilne vloge</p> <p>obratuje po 5%, od 1. in 16. v mescu po višini in do 15. in naslednjega posla dvigam. Novodigajena članica se koncem junija in decembra vsakega leta prejmejo gotovici ter kakor to do obratuje. Sprejemajo se kmetiške kajkine drugih zvrstev kot vloge, ne da bi se pri tem obratovanje kaj poslabšalo in ne da bi stranka plačala pri tem kakšnih potov ali silob.</p> <p>Na razpelo se strankam brezplačno pošilja knjižice po vrednosti 118.000 in denarji nabiralski.</p>	<p>Posojila</p> <p>se dajejo na vknjižbo po 5%, do 6%, na vknjižbo in poročilo po 6%, na mesice po 6 1/2%, na mesice vsakih šestih tednih in tednih račun pod ugodnimi pogoji.</p> <p>Priznanje se daje pri drugih novotih in starih posojilih po vrsti in vknjižbo in kakor vknjižbo čim posojilnica brezplačno stranka plača samo kakele.</p>
--	---	--

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

<p>Obrestuje hranilne vloge po</p> <p style="text-align: center; font-size: 2em;">4 1/2 %</p> <p>od dneva vloge do dneva vzdiga.</p> <p>Rentni davek plača posojilnica sama.</p>	<p>Daje posojila</p> <p>na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.</p>	<p>Uradne ure</p> <p>za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.</p> <p>- Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -</p>
--	---	---

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadst.

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptujju se najbolj priporoča.